

TURZOVKA

Vedel som, že musím splniť Jej vôľu,
veď všetko vo mne patrilo Jej.

1. júna 1958

Pred Bohom je pastiersky stav privilegovaný. Či už v biblických časoch Starého Zákona – spomeňme Abraháma, alebo i pastiera Dávida, ktorého Boh od stáda oviec povýšil za kráľa Izraela – až po udalosť v Betlehéme, keď Archanjel Gabriel vyzval pastierov, aby sa šli pokloniť novonarodenému Kráľovi – Ježišovi Kristovi, – ktorý pri svojom druhom slávnom príchode zhromaždí ako jediný pravý pastier svoje roztrúsené ovečky do jedného jediného ovčince, aby bolo „...*jedno stádo a jeden Pastier*“.

Preto i Panna Mária si pre svoje zjavenia rada volí pastierov a ich drsné, hornaté kraje – ako tomu bolo aj na La Salette alebo vo Fatime.

A tak si u nás zvolila Kysuce, tento najchudobnejší kút Slovenska na pomedzí hraníc s Moravou a Sliezkom – končinu, ktorú kolonizovali iba v 16. a 17. storočí valašskí pastieri. Prišli odkiaľsi z Balkánu a celému kraju vtisli pečať svojho jednoduchého spôsobu života, ktorý tu spoločne s chudobou pretrvával až donedávna.

I samotná Turzovka, nesúca meno po svojom zakladateľovi – grófovi Thurzovi z Bytče – je chudobné, vcelku neatraktívne centrum rozsiahleho okolitého kopaničiarskeho osídlenia, rozloženého na svahoch Javorníkov a Moravsko-sliezskych Beskýd. Veľmi rýchlo sa vyľudňuje a mení sa na rekreačnú oblasť.

Svätá Panna sa tu zjavila prostému mužovi Matúšovi Lašutovi, a to na vrchu Živčák, ležiaceho na samotnom konci katastra Turzovky. Svoj názov dostal vrch po rodine Živčákovcov, ktorí sem kedysi prišli z východného Slovenska, usadili sa o niečo nižšie na stráni a boli majiteľmi pruhu lesa, kde došlo k zjaveniu.

Matúš Lašut sa narodil 10. apríla 1916 vo Vysokej nad Kysucou – v jej kopaničiarskej osade Semeteš – ako prostredný z troch detí. Nemal ešte ani päť rokov, keď mu zomrela matka na zápal pľúc. Otec ho dal na výchovu jednej dobrej miestnej žene. Matúš sa mal u nej dobre, pásaval husi a kozy. Sedemročného ho dali do služby do osady Dlhé Pole, aby tam chodil do školy, no keď ho pre veľký počet školákov do školy neprijali, dali ho do služby v Turzovke. Tu hlavne pásal dobytok, s ktorým dokonca spával v chlieve na slame a do školy chodil len v zime. Nosieval si teda knižky na pašu a učil sa sám.

Jedného dňa si všimol obrázok na strome, o ktorom si myslel, že je to obraz jeho matky a tak k nemu chodieval, díval sa naň a zdobil ho kvetinami. Pani z obrazu sa s ním rozprávala a učila ho. Asi v štrnástich rokoch, keď bol v službe v jednej moravskej osade pri Frýdku - Místku ho miestny farár poučil, že to nebola jeho matka, ale Svätá Panna Mária.

A tak hoci ho nikto neposielal do kostola, dostával vnútornú náboženskú prípravu už od detstva – neučila ho ani vlastná matka, ani cirkev, ale Svätá Panna z obrazu.

Po vojenskej službe v Olomouci sa vrátil do rodného kraja a v roku 1941 sa oženil. Postupne sa mu narodili štyri deti, najstaršie dievčatko zomrelo po poldruhu roku, ostatné tri dcéry žijú a dosiahli v živote solídne postavenie.

Lašut bol zamestnaný na rôznych miestach. Po vojne pracoval ako lesný robotník, neskôr ako horár. Mimovoľne sa nám vynorí spomienka na neuveriteľne ťažký život Melánie Calvatovej z La Saletty – tak podobne i Lašuta život už od detstva pripravoval na kruté skúšky, ktoré musel ako Máriin vyvolený podstúpiť za komunistického režimu. A aj keď – ako sám hovorí – prešiel i obdobím vlastných pochybností o tom, či zjavenia neboli len halucinácie, nikdy ani v najmenšom Máriu nezaprel.

Ako k zjaveniu došlo, opisuje sám Matúš takto:

»V nedeľu 1. júna 1958 som mal ako horár službu na hore Okrúhla pri Turzovke. Zamestnanie som mal rád, ale v ten deň som bol sám so sebou akýsi nespokojný. Myslel som na to, že je nedeľa a

k tomu ešte aj sviatok Najsvätejšej Trojice a že by som vlastne mal byť na svätej omši, nedovolili mi to však zamestnanecké povinnosti.

Vystupoval som na Okružlu a na mieste, ktoré sa volá Živčák, som sa zastavil. Pri lesnom chodníčku tu na borovici visel obraz Panny Márie, Matky ustavičnej pomoci. Pri svojich služobných pochôdzkach som sa na tomto mieste vždy zastavoval aby som sa krátko pomodlil a keď som mal poruke kvetiny, obraz som ozdobil, ako som to robieval už od detstva pri každom kríži a obraze Panny Márie.

Tak som urobil aj v túto nedeľu. Pretože bolo mokro po daždi, hľadal som kameň, na ktorý by som si kľakol. Pokľakol som trocha ďalej od obrazu, aby som naň dobre videl.

Modlil som sa narýchlo Otčenáš a Zdravas, ale modlitbu som nedokončil, lebo ku koncu Zdravas som zrazu zbadal naľavo od obrazu krátky záblesk. Pozrel som sa tým smerom a užasol som: vo vzdialenosti asi 12 metrov som uvidel vo výške asi dvoch metrov nad zemou, akoby na malom návrší, sochu Panny Márie Lurdskej. Vysoká bola vyše dvoch metrov, oblečená do bieleho rúcha prepása-ného modrou stuhou a z hlavy jej splyval dlhý závoj. Ruky mala zopäté a na ľavej ruke jej visel dlhý ruženec. Tvár mala mierne oválnu, bielučkú. Vyzerala ako 16 – 17 ročné dievča. Otočená bola smerom na východ, kde som kľáčil.

Keď som sa okolo seba pozrel pozornejšie, užasol som ešte viac: veď stromy z tohto miesta zmizli a na ich mieste som videl kvetinový záhon, také krásne biele kvety, aké som ešte nikdy v živote nevidel. Zdalo sa mi, akoby každý kvietok mal korunku v tvare krížika. Na okraji boli kvetiny nižšie, smerom k prostriedku vyššie. Socha Panny Márie stála uprostred, na ich najvyššom mieste.

„Kto to všetko len sem mohol dať, kedy a prečo?“ pomyslel som si.

Vtom som spozoroval, že slabý závan vetrička od východu jemne poodvial závoj na soche a na ľavej strane hlavy som uvidel kader svetlogaštanových vlasov. V tej chvíli som ustrnul, lebo som pochopil, že to nie je socha, ale živá bytosť stojaca na obláčiku z ľahučkej hmly. Pani, ktorá sa doteraz dívala pred seba, smerom na východ,

pozrela teraz prenikavo na mňa a usmiala sa. A ja som si v tej chvíli uvedomil, že som túto tvár už videl. A to bolo asi pred rokom. Práve som sa chystal spať, keď záblesk v kúte mojej izbičky, kde stála soška Panny Márie Lurdskej, ma prinútil, aby som sa pozrel v tú stranu. Uvidel som tam ožiarenú dievčenskú tvár, tú istú, ktorú som videl teraz pred sebou. Vtedy večer som sa veľmi zľakol, lebo som si myslel, že ma klame diabol, lebo už dlhší čas som trpel ľudskou zlobou, v ktorej som pociťoval jeho prenasledovanie. Teraz som však spoznal, že už vtedy to bola ONA. V duchu som ju odprosil.

Áno, celkom jasne som vedel: predou mnou stojí sama Kráľovna Nebies. Chvel som sa úžasom, ale necítil som strach. Veď Panna Mária prišla tak skromne!

Ale to všetko bol len začiatok: Postupne začala celá postava ožívať a krásnieť. Nadobúdala stále väčšiu a vznešenejšiu nádheru. Jej odev zjasnel, až žiaril ako sneh na slnku. Závoj sa leskol a iskril akoby posiaty diamantami. Veľký biely ruženec sa trblietal, akoby z perál a diamantov. Celá bytosť žiarila svetlom ako vo vychádzajúcom slnku. Aj jej tvár skrásnela neopísateľnou krásou. Pani bola nevýslovne milá, ale oči mala pritom prenikavé, až prísne veliteľské. Celý jej zjav pôsobil tak majestátne a mocne, že sa pred ním muselo všetko skloniť až k zemi.

Keď sa moje oči stretli s jej pohľadom, zmeravel som. Môj rozum, moje myšlienky – to všetko prestalo existovať. Celkom som na seba zabudol, bol som sústredený len na ňu. Bola tu len ONA. Stratil som vládu nad sebou, bol som úplne v jej moci.

Pani zodvihla pravú ruku a ukazovákou mi začala dávať rozkazy. Ale aké to boli rozkazy! Na konček jej ukazováka bol doslova pripútaný nielen môj zrak, ale aj moja myseľ a vôľa a so mnou akoby všetko, čo ma obklopovalo. Stačilo, aby ONA len pohla ukazovákou, a všetko ju poslúchalo.

Najprv ukázala smerom dole, k mojej pravej strane. Okamžite som sa tam pozrel a videl som, že celá plocha s kvetinami je ohradená nízkym latkovým plôtikom ako zahrádka. Po mojej pravej strane boli hore odtrhnuté tri latky. A keď som uvidel aj kladívko, ktoré viselo na plôtiku, považoval som to za rozkaz, aby som latky pribil. Urobil som

to, a keď som sa potom pozrel na Paniu, videl som na jej tvári uspokojenie.

Potom pravou rukou potriasla ružencom, ktorý jej visel cez ľavú ruku, a uprene sa na mňa pozrela. Porozumel som, že odo mňa žiada modlitbu ruženca. Zľakol som sa – nemal som ruženec, ba ani som sa ho nevedel modliť – ale vedel som, že jej vôľu musím splniť, veď všetko vo mne patrilo len jej.

Pani ukázala prstom smerom k obrazu na strome. Pozrel som tam, ale obraz tam nebol. Pochopil som, že keď je Panna Mária prítomná osobne, tak jej symboly nie sú potrebné.

Vrátil som sa pohľadom k Panej, ale ona ma rovnakým pohybom prsta vyzvala, aby som sa znova pozrel na to miesto. Keď som sa tam pozrel, zbadal som obraz zemegule – či skôr plošne znázornenú mapu sveta. Hranice štátov neboli na mape označené, presne vyznačené boli len hranice medzi vodou a pevninou. Pod mapou som zbadal čiernu tabuľku. Keď som niečomu nerozumel, zjavili sa na nej vysvetlenia vo forme akoby filmových titulkov, na okamih naskočili písmená ako skratky slov, celé slová či celé vety a keď som ich prečítal a porozumel im, zmizli. Vzhľad mapy sa postupne menil, a tak som videl dovedna sedem rôznych obrazov:

1. obraz: Mapa bola trojfarebná: modrá, zelená a žltá. Nechápavo som na ňu hľadel. Náhle sa na tabuľke zjavilo vysvetlenie, čo ktorá farba značí: modrá označovala vodu, zelená hornaté kraje a žltá roviny. Symbolicky význam zelenej farby znamenalo dobro, žltej zlo. Len čo som vysvetlenie prečítal, zmizlo. Potom sa však na tabuľke zjavila VÝZVA:

Robte pokánie!

Modlite sa za kňazov a rehoľníkov!

Modlite sa ruženec!

Po prečítaní výzva zmizla, ale objavila sa znova pred druhým, tretím a štvrtým obrazom.

2. obraz: Na mape som uvidel, ako sa žltá farba rozširuje, zelená ustupuje, zlo nadobúda stále väčšie rozmery, dobrá ubúda.

3. obraz: Žltá farba zaplavila už celú zem. Z neba padal na zem žltý, aj ohnivý dážď, akoby padali žltá sa lesknúce pliešky. Obraz znázorňoval hriechy celého sveta, znásobujúce sa zlo a jeho dôsledky. Na tabuľke sa zjavilo VAROVANIE:

Ak sa ľudia nenapravia, prídu strašné pohromy – jednotlivito i hromadne – ľudia budú hynúť rôznym spôsobom.

4. obraz: Videl som výbuchy na mori blízko pobrežia. Obrovské explózie chrľili z hĺbín hmoty, ktoré zaplavovali zem. Kam dopadli, tam život zanikol. Na tabuľke sa zjavila VÝSTRAHA:

Ak sa ľudia nepolepšia, zahynú!

5. a 6. obraz: Boli v nich vyjadrené časti zjavenia, o ktorých som usúdil, že si ich mám ponechať pre seba ako osobné tajomstvo.

7. obraz: Ukazoval, ako by zem vyzerala, keby sa ľudia obrátili a žili podľa Božích prikázaní. Zem bola ožiarená slnkom, pokrývala ju svieža zeleň a množstvo krásnych kvetov. Všade bolo vidieť radosť, súlad a mier. Nad zemou žiaril zjav Nepoškvrneného Počatia so skvostným ružencom v ľavej ruke a s pravou rukou vystretou akoby na ochranu národov. Porozumel som, že modlitbou svätého ruženca si vyprosíme pokánie a pokáním pokoj a blahobyť na zemi a spásu duše.

Keď som sa znova pozrel na Pannu Máriu, bola ožiarená slnkom, ktoré sa vynorilo za jej chrbtom. Pani ukázala na tabuľku, na ktorej sa objavili slová: „*Keď všetko splniš, prídeš...*” a prstom ukázala hore. Pochopil som, že ak splním čo odo mňa žiada, prídem do neba. Pozrel som sa hore, kam Pani ukazovala, a uvidel som, že na pokyn jej ukazováčika obloha klesla k zemi, takže utvorila nad horou Živčák kopulu ako zvon.

Náhle oblohu rozťal blesk, obloha sa rozdelila a nad miestom, kde stála Panna Mária sa zjavil veľký žiarivý trojuholník. Uprostred neho stál v nekonečnej dôstojnosti a majestátnosti Pán Ježiš Kristus. Bol oblečený do dlhého bieleho rúcha, cez ktoré mal prehodený červený plášť. Po ľavej strane bol kríž, vysoký ako On sám. Z Pána Ježiša

vychádzala neslýchaná nádhera a velebnosť. Na prsiach mu žiarilo Srdce, z ktorého vyšľahli tri lúče ako ohnivé šípy. Dva leteli do strán, tretí zasiahol mňa a ja som padol na tvár, akoby ma dajaká úžasná sila vrhla k zemi. V tejto polohe som zostal kľáčať na zemi asi tri hodiny.

Prebral som sa okolo tretej hodiny odpolednia a videl som, že okolie má znova svoj pôvodný vzhľad ako pred zjavením. Stromy aj obraz boli na svojom mieste a po kvetinách nebolo ani pamiatky. S prekvapením som zistil, že hoci som mal tvár celú otláčenú od zeme, šaty neboli pokrčené ani zašpinené. A ako som sa neskôr presvedčil, od toho času som bol zbavený všetkých mojich dovtedajších chorôb, predovšetkým úporného kašľa, na ktorý som dlhé roky trpel a o ktorom lekári súdili, že je nevyliciteľný. Rozhliadol som sa okolo seba a všimol som si, že po ľavej strane vedľa mňa bola v tráve vytrhaná plocha, asi ako keď krava pri pasení jedným zahryznutím vytrhne trávu. V tejto jamke ležal ruženec. Bol biely a od toho, ako ležal na zemi trochu zašpinený. Pomyslel som si, že ho asi niekto stratil, len mi bolo divné že som si to nevšimol predtým, keď som si pred modlitbou hľadal kameň pod koleno.

Keď som vzal ruženec do ruky, stala sa mi čudná vec: naraz som sa vedel modliť slávnostný ruženec. Pochopil som, že je to dar od Panny Márie. Vďačne som ho prijal a hneď som sa začal modliť slávnostný ruženec. Modlil som sa pomaly a rozjímal o jeho tajomstvách; ich veľkosťou som bol uchvátený. Skončil som až okolo šiestej hodiny večer. Potom som si ruženec zavesil okolo krku a pomaly som schádzal z hory domov.

Cestou som si znova všetko v duchu preberal. Srdce bolo ochotné uveriť, ale rozum sa vzpierať. Vedel som, že som videl Pannu Máriu, ale pochyboval som o svojom zdravom rozume, či to všetko nebolo len mámenie zmyslov. Uvažoval som preto takto: „Doma mám rozobrané dvojce hodínok. Ak ich dobre zložím, tak som sa zrejme nezbláznil.“ Na druhý deň som ich skutočne dal dohromady, hodinky šli.

Hoci sa môj rozum vzpierať uveriť, predsa som sa už na všetko díval iným pohľadom. Začal som uvažovať sám o sebe: ako som vlastne doteraz žil? Je síce pravda, že som si svoje náboženské po-

vinnosti plnil ako ostatní ľudia, chodil som do kostola, modlil som sa pravidelne, zachovával som pôsty, nikdy som neklial – ale stačí to? Teraz som jasne poznal, že som viedol vlastne PRÁZDNY ŽIVOT.

Vracal som sa v myšlienkach k prvému rozkazu Panny Márie a konečne som pochopil význam tých troch odtrhnutých latiek, ktoré som mal pri videní hneď pribiť. Názorne vyjadrovali moje tri hlavné nedostatky a ich nápravu: mala to byť modlitba svätého ruženca, časté prijímanie sviatosti a priateľstvo so všetkými ľuďmi.

Teraz po zjavení som cítil toľký prílev viery, až som sa sám sebe divil. Pôsobila na mňa zvláštna sila, ktorej som nevedel odolať, a tak som robil aj to, čo som ani nechcel.

Predovšetkým som sa musel zmieriť s ľuďmi, s ktorými som sa rozvadiť. Bol by som sa tomu rád vyhol, ale cítil som, že to musím urobiť. Nesváry plynuli hlavne z môjho zamestnania – ako horár som musel občas dávať pokuty za priestupky, ktorých sa ľudia v hore dopúšťali a to mi mali za zlé, často vznikali aj hádky.

Po návrate z hory som šiel teda ešte toho večera – takpovediac proti svojej vôli – odprosovať všetkých týchto ľudí v Turzovke a okolí. Trvalo mi to až do noci. Ľudia boli prekvapení, niektorí sa smiali, iní si mysleli, že som sa zbláznil. Čudná vec – vôbec mi to nevadilo, hoci som pri odchode začul kadejakú poznámku, ba skôr mi to spôsobovalo radosť.

Na druhý deň ráno som šiel na svätú spoveď a sväté prijímanie. Od toho času ma nevysvetliteľná sila nútila, a to niekedy aj proti mojej vlastnej vôli, aby som sa celkom oddal do služieb Panny Márie.

O zjavení som mlčal, veď som ešte stále pochyboval o jeho pravosti. Panna Mária ma však postupne presvedčila, že som sa nemýlil.

Nasledujúcu sobotu 7. júna 1958 som mal zase službu na Živčáku. Na horu som však šiel len zo služobných povinností, ináč ma tam nič nepriťahovalo. Ako obvykle som pokľakol pred obrazom – bolo to v rovnakú hodinu ako predtým 1. júna – a začal som sa modliť. Náhle som opäť zbadal krátky záblesk a vzápätí Pannu Máriu, a to na rovnakom mieste, len o trochu vyššie. A tu odrazu z jej Srdca ku mne

vyletel žiarivý lúč ako šíp, zasiahol ma a ja som padol k zemi ako podŕatý.

To isté som zažil aj 21. júna, vtedy sa mi Panna Mária zjavila po tretíkrát.

V nasledujúcom mesiaci v dňoch 1. a 21. júla som bol služobne opäť na tom istom mieste. A opäť som v rovnakú hodinu a na rovnakom mieste uvidel Pannu Máriu. Tentokrát však mala modrý plášť a na hlave biely závoj. Na prsiach jej žiarilo horiace Srdce, z ktorého znova vyšľahol plamenný lúč, zasiahol ma a ja som padol k zemi. Pri každom z týchto zjavení (štvrtom, piatom a šiestom) stála Panna Mária vždy o niečo vyššie než pri zjavení predchádzajúcom.

Naposledy – už po siedmykrát – som videl Pannu Máriu na tomto mieste 14. augusta 1958. Bol som tu opäť služobne a aj teraz to bolo ráno o deviatej hodine. Svätú Pannu som videl teraz vôbec najvyššie – vysoko nad stromami: pripadala mi akoby odetá slnkom, takže žiarila nevýslovnou vznešenosťou a krásou. Aj teraz z jej Srdca vyšľahol ku mne lúč a ja som padol k zemi.

Pochopil som, že všetky tieto zjavenia ma mali uistiť vo viere v pravdivosť prvého zjavenia.

V nedeľu dňa 7. septembra 1958 bolo v Turzovke birmovanie a veriaci, ktorí sa ho nezúčastnili, mali prísť na rannú svätú omšu. Aj ja som šiel na rannú a po tejto omši som po prvýkrát od toho času pocítil mocnú túžbu vrátiť sa znova na miesto zjavenia. A tak som sa tam vzápätí odobral, ale šiel som inakade, než som chodieval doposiaľ. Na svojej ceste som postupne vystúpil na tri kopce – miestny ľudia im hovoria „Predný“, „Plytký“ a „Prostredný vršok“ – a na každom z týchto miest som z čista jasna upadol do zvláštneho stavu, pri ktorom som klesol na kolená, oprel čelo o zem a nahlas vzlykal a bol som neschopný svoje chovanie ovládať. Hlasitý plač upútal pozornosť ľudí, ktorí boli v týchto miestach a prišli sa pozrieť, čo sa deje.

Na prvom kopci ma takto zbadala jedna žena z Turzovky, ktorú som dobre poznal – vtedy tam práve pásala kozy. Na druhom kopci ma uvideli ľudia z Korne, boli to manželka, ktorí tu práve hľadali huby, týchto som dosiaľ nepoznal. Na treťom kopci to bola žena z Vysokej,

aj tá pásla kozy. Tak sa správa o zjavení rozniesla ešte toho dňa do troch najbližších obcí, medzi ktorými leží hora Živčák.

Na druhý deň, na sviatok Narodenia Panny Márie putovali ľudia po prvýkrát na horu. Šiel som aj ja, bolo tam asi tisíc ľudí. Modlil som sa a spieval s nimi a hovoril som o tom, čo sa bude v budúcnosti na Živčáku diať, že napríklad pútnici vyšliapu chodníčky, ale že to prídu skôr z ďaleka ako zblízka; ďalej som povedal, že do troch dní ma zatknú.

A skutočne – už večer po návrate z hory po mňa prišli príslušníci VB, ale ľudia sa vzbúrili a obklopili náš dom, takže mi iba prikázali, aby som sa na druhý deň dostavil do Čadce na oddelenie VB.

Ráno som šiel na bicykli do Turzovky na svätú omšu. Pretože som vedel, že sa už nevrátim, povedal som dcérke, ktorá chodila do Turzovky do školy, aby vzala bicykel po vyučovaní domov. Do Čadce som cestoval vlakom. Na VB ma zaistili a musel som odovzdať všetko, čo som mal pri sebe. Keď som potom na chvíľu vo vedľajšej miestnosti osamel, chcel som sa pomodliť. Siahol som si na krk, kde som mal doteraz ruženec od Panny Márie, ale na krku nebol, zmizol, ani neviem ako, a už som ho nikdy viac neuvidel.

Vypočúvali ma a obvinili z poburovania. Vyšetrovanie trvalo od útorka do piatka. Neustále ma vozili z miesta na miesto v okrese Čadca a nedopriali mi ani chvíľku oddychu, ani trocha jedla, alebo spánku. Chceli ma úplne vyčerpať a zmiašť, ale aké bolo ich prekvapenie, keď vo všetkých 120 zápisoch, ktoré so mnou spísali a ktoré som musel podpísať, čítali stále rovnaké výpovede.

V piatok, 12. septembra 1958 ma previezli do psychiatrickej liečebne v Bytčici. Údajne na liečenie, ale neliečili ma, nebolo to potrebné. Veď som bol zdravý, to len oni ma vyhlásili za blázn. Dali ma na uzavreté oddelenie medzi ťažkých pacientov na tzv. ochranné liečenie, lepšie povedané do väzby, kde som ostal skoro desať mesiacov. V júni 1959 ma odtiaľ pustili. Potom som pracoval ako brigádnik v lese.

Dňa 22. septembra 1959 som pracoval spolu so šiestimi robotníkmi v lese Dlhá. Robili sme most cez rieku. Prišiel nadlesný a poslal ma do iného lesa prekopať potôčik. Ale sotva som sa vzdialil za lesík,

videl som príslušníkov VB, ktorí tam na mňa čakali a hneď ma vzali do Bytčice. Mojej manželke úradne oznámili, že som utiekol z psychiatrickej liečebne a preto si po mňa prišli. Tentokrát som tam pobudol 14 mesiacov, sprvu na uzavretom oddelení, ku koncu pobytu ma dali na otvorené oddelenie. Pracoval som tam i ako údržbár. Po prepustení som pracoval spolu s manželkou na Morave ako lesný robotník.

V septembri 1961 prišiel po mňa domov tajomník MNV, odviezol ma autom na úrad, tam ma znova zaistili a odviezli do Čadce na VB. Zatiaľ v mojom dome urobili domovú prehliadku. V noci ma zase zaviezli do Bytčice a po 14 dňoch ma previezli do psychiatrickej liečebne v Kozmonosoch v Čechách. Odtiaľ ma 12. decembra prepustili domov s tým, že som zdravý, iba že som zaťažený vidinou Matky Božej. Od toho času ma už nechali na pokoji.

Proti mne sa začalo 19 vyšetrovaní, či súdnych konaní, ja osobne som bol prítomný iba na ôsmich z nich. V mojej neprítomnosti nado mnou vykonali akési verejné súdy, napr. na námestí v Turzovke a v Žiline. Odsúdený som však nebol.

Zvláštna vec: čím bola situácia pre mňa ťažšia, tým viac som cítil pomoc Matky Božej. Aj tí najťažší pacienti, medzi ktorých ma v Bytčici zavreli, sa správali ku mne pokojne, hovorili so mnou a chceli byť v mojej prítomnosti. Čoskoro sami prichádzali k mojej posteli, zvlášť vo večerných a nočných hodinách a zverovali sa mi so svojimi bolesťami a pokleskami. Vždy sa im citel'ne uľavilo a odchádzali uspokojení.

V Bytčici som mohol pri prvom „liečení“ chodiť každý deň do kostola na svätú omšu. Pri druhom „liečení“ mi dovolili ísť do kostola len na Zelený štvrtok a to ešte v sprievode lekára a ošetrovateľa. A práve vtedy, keď kňaz zodvihol monštráciu, spozoroval som záblesk od bočného oltára Panny Márie, ktorý slúžil ako Boží hrob. Keď som sa tam pozeral, uvidel som, že súkno, ktorým bol oltár zakrytý, sa roztrhlo a ja som zbadal dve veľké ohnivé Srdcia. Vtom som spadol na zem, ani neviem ako, a trikrát som hlasno zaplakal. Lekár ku mne ihneď priskočil, ale na svoje veľké prekvapenie zistil, že mám oči úplne suché a ani zvuk vraj nebol podobný môjmu hlasu.

Zatiaľ čo som bol na psychiatrickom liečení, putovalo na Živčák veľmi veľa ľudí. Cítil som modlitby pútnikov, posilňovali ma a ja som sa modlil za nich. Veľmi som potreboval ich modlitby v tej pre-ťažkej dobe tzv. „liečenia“.

Keď som sa v tých ťažkých dňoch presvedčil, ako ma neustále ochrana Matky Božej sprevádza, nadobudol som o pravdivosti zjavení už nezvratnú istotu. Aj dnes – po dvadsiatich piatich rokoch – nie je moja istota o nič menšia.«

Matúš Lašut nie je ľahkoverný človek. Po ukončení všetkých siedmich zjavení skúmal sám seba, či to, čoho bol svedkom, je pravda.

Zjavením sa však Máriino pôsobenie neskončilo. Jej nadprirodzené pôsobenie sa prenieslo do údolia rieky Kysuce a jeho obyvatelia boli svedkami množstva fenoménov, ktoré ich utvrdzovali v tom, že Lašutove zjavenia sú pravdivé. Tak napríklad Matúš Lašut pri vstupe do kostola často náhle zbadal, že socha Panny Márie Lurdskej – ktorá v žiadnom tamojšom kostole nechýba – ožila, a tvár jej zružovela. Spolu s Lašútom tento častý zázrak vídali aj všetci ostatní prítomní, vrátane kňaza.

Stávalo sa niekedy, že napríklad pri pozdvíhovaní Eucharistie kňazom, ho mocná sila, ktorej sa nemohol ubrániť nútila, aby padol na zem, alebo aby hlasno plakal. Dochádzalo tak k neobvyklým scénam a pre celebrujúceho kňaza azda aj do istej miery ku škandálnym situáciám. Stávalo sa to nielen v kostole v Turzovke, ale aj v susednej obci Vysoká a dokonca i v Žiline. Raz k Matúšovi pristúpil kňaz a chcel ho zodvihnúť zo zeme, ale zľakol sa, lebo vizionár bol ľadovo studený. Po chvíli sa však z tohto stavu spamätal a znova sa správal normálne.

Ak padol na zem, nemohlo ho zodvihnúť ani niekoľko mužov. Raz bol pri takejto situácii prítomný aj primár s ošetrovateľmi, ale ani oni nedokázali vizionára zodvihnúť.

Matúš Lašut o týchto nadprirodzených fenoménoch vypovedá:

»Hoci som vnútorne žil len pre Boha, všemožne som sa snažil, aby som sa navonok nelíšil od ostatných ľudí, zväšť v kostole. To sa mi však vždy nedarilo.

Ľudia si čoskoro všimli, že som sa zmenil. Hlavne ich prekvapila moja denná účasť na svätej omši a svätom prijímaní ako aj moje zmenené správanie, ktoré bolo často nezvyklé, obzvlášť pri svätej omši.

Často sa mi totiž stávalo, že som sa pri svätej omši rozplakal, a to tak hlasno, že to niekedy prehušilo aj kostolné varhany. Dochádzalo k tomu asi počas troch mesiacov po každom prepustení z liečenia. Po prvom liečení som plakal po obetovaní, po druhom prepustení po premieňaní a po treťom prepustení po prijímaní. Tieto stavy, ktoré som nemohol nijako ovládať, boli pre mňa zdrojom trpkosti, ale prijímal som ich ako svoj kríž.

Takisto sa mi stávalo, že som po svätom prijímaní zostal v strnulej polohe s hlavou sklonenou až k zemi. Raz ma nejakí mládenci chceli v takomto stave vyniesť z kostola, ale bol som tak podivne studený a ťažký, že so mnou nemohli ani hnúť – zľakli sa a nechali ma na pokoji.

Inokedy – pri prenášaní Najsvätejšej sviatosti – ma odrazu vyzdvihlo a nieslo vo vzduchu za kňazom, až pokiaľ nepostavil monštráciu na oltár. Potom som klesol na zem.

Raz sa mi stalo v Bytčici, keď som stál v kostole za lavicami, že od Panny Márie Lurdskej ku mne preletel lúč ako blesk a prenikol mi pod kabát k srdcu – a v tom istom okamihu som klesol k zemi, akoby ma nečakane zavalilo ťažké bremeno, ktoré sa nedá uniesť.

Stalo sa mi, že som celú svätú omšu prekláčal v kaluži dažďovej vody odkvapkanej z daždnikov a keď som vstal, bol som úplne suchý a čistý.

Do týchto stavov som sa dostával mimovoľne, nemohol som sa pri nich ovládať. Bolo mi to nepríjemné, vždy som sa snažil správať nenápadne a nechcel som budiť pozornosť. Keď som si napríklad všimol, že sa ľudia dívajú, ako mám nábožne zopnuté ruky, násilím som si ich zložil tak, ako ich mávajú obvykle zložené muži v kostole,

ale moje ruky sa sami od seba pozdvihli a zopáli do polohy, ako som to videl u Panny Márie.«««

Táto veľká moc samotnému vizionárovi dokázala, že nie je obeťou halucinácií, ako sa mu snažili nahovoriť, ale že všetky tieto prejavy a fenomény patria do duchovného sveta faktov a sú pravdivé.

Dnes existuje množstvo rôznych Lašutových výrokov a postrehov. Pri ich posudzovaní však treba rozlišovať jeho výpovede o zjaveniach od jeho rôznych vlastných názorov, napr. na život, náboženstvo, svet. Zatiaľ čo výpovede o zjaveniach protokolárne mnohokrát zachytené – a to ešte pred „liečbou“ – Matúš dodnes ani v tom najmenšom detaile nezmenil a neodvolal, ostali teda celkom bez „liečebných“ vplyvov ako autentické svedectvá, sú jeho subjektívne názory často svojrázne a niekedy budia podnety k diskusi.

Kapitolou samou o sebe sú Lašutove výpovede o tom, ako s ním – dlhé roky jediným mariánskym vizionárom na východ od železnej opony – zaobchádzala policajná moc. Počas svojej päťročnej internácie v „psychiatrických liečebniach“ podstupoval denne až dve vyšetrovania rôznymi „komisiami“. Dostal nespočetné množstvo elektrošokov, svoje umenie na ňom neúspešne vyskúšalo osem hypnotizérov.

Podroboval sa aj chemickej „liečbe“, ktorá mala ovplyvniť jeho psychiku, dokonca boli aj pokusy otráviť ho.

Len zvláštnym a nepochybne zázračným riadením Prozreteľnosti Lašut všetky tieto útrapy prežil a prežil ich s humorom a nezlomený, napriek tomu, že po poslednej internácii sa vrátil domov takmer slepý a bez jediného zuba – ktoré mu vypadali v dôsledku chemickej „liečby“. Zrak sa mu neskôr v lese opäť navrátil.

Čo sa vlastne chceli od Lašuta dozvedieť toľkí hypnotizéri, lekári, komisári a agenti ŠtB? Chceli z neho vymámiť priznanie, že všetko je hraná komédia a že v skutočnosti je diverzantom riadeným niektorou západnou centrálou. Pri domových prehliadkach preto uňho hľadali tajnú vysielaciu – samozrejme, že márne. Stojí tiež za povšimnutie, že okrem toho všetkého sa ŠtB veľmi zaujímala o Máriine tajomstvá.

Boh vyzbrojil Lašuta primerane na ťažký boj o fyzické a duchovné prežitie v neľudských podmienkach totalitného režimu – nie puškou, pištoľou či granátmi, ale napríklad schopnosťou vnútorného videnia: Lašutovi jeho vnútorný zrak vždy umožnil spoznať charakter človeka a tak rozpoznával medzi množstvom návštevníkov na prvý pohľad agentov ŠtB a vedel vždy, kto prišiel so zlým úmyslom.

Po prepustení ho počas prvých najhorších desiatich rokoch chránil zvláštny, ale predsa zdanlivo celkom obyčajný vták – drozd. Vídali ho i ostatní ľudia, manželka, deti, ale len Lašut vedel pochopiť, že svojou prítomnosťou ho varuje pred vážnym nebezpečenstvom: keď sa drozd zjavil a hneď sa skryl, znamenalo to – pozor, je tu nebezpečenstvo. Často mu tak zachránil život na ceste, keď šiel na bicykli alebo na motorke – keď sa v protismere zjavilo ťažké auto a s ním aj drozd, Lašut okamžite uprel pozornosť na vodiča, aby hneď ako postrehol, že stáča auto na neho, vyšiel z cesty do jarku. Podľa Lašutovej výpovede to nebolo raz, čo mu takto drozd zachránil život.

Panna Mária sa na Živčáku zjavila v roku 1958, teda presne na sté výročie svojich zjavení v Lurdoch. Aj na Živčáku vytrysklo niekoľko prameňov, ktoré majú tak isto liečivé účinky. V našich podmienkach, keď nielen štátne orgány, ale aj cirkevná hierarchia o zjaveniach v Turzovke dodnes mlčí, nebolo možné zaviesť riadnu registráciu a dokumentáciu o konkrétnych prípadoch zázračných vyliečení. Uzdravení ostávali spravidla v anonymite, a tak o nich svedčili len príležitostné, väčšinou neosobne formulované d'akovné tabulky, neformálne pribité klincami na stromoch na mieste zjavenia.

Naši cirkevní predstavitelia zatiaľ zjavenia v Turzovke neuznali. Turzovka patrí do nitrianskeho biskupstva na Slovensku. Bývalý biskup Msgr. Nécsey najprv zakázal veriacim ako aj cirkevnému duchovenstvu navštevovať Živčák. Neskôr však zákaz odvolal. Jedna udalosť stojí za povšimnutie: keď bol Nécsey v roku 1968 vymenovaný za arcibiskupa a rozhodol sa navštíviť pápeža vo Vatikáne, na ceste v Prahe náhle ochorel a zomrel. V roku 1968 bola tiež ustanovená nová cirkevná komisia, ktorá obnovila prešetrovanie udalostí priamo na mieste. S výsledkami tohto prešetrovania ve-

rejnosť nikdy neoboznámili, formálny zákaz návšev pre cirkevné duchovenstvo však odvolali.

Matúš Lašut na miesto zjavenia nesmel, zato naňho dobre videl, lebo dodnes žije vo svojom domčeku na okraji Turzovky – priamo oproti Živčáku, ktorý sa strmo týči hneď na protil'ahlom brehu riečky Kysuce a dodnes svedčí o onej manifestácii Božej moci – Božieho bremena, ktoré je príjemné a ľahké. (Porov. Mt. 11, 30).

Práve na ňom táto Božia moc verejne demonštrovala, že existuje sila, ktorej žiaden človek na svete nie je schopný vzdorovať. A že práve toto je tá jediná sila, pred ktorou sa musí každý človek skloniť.

A táto moc akoby Matúšovi Lašutovi – a nielen jemu – hovorila: Svetská sila sa mi zďaleka nevyrovná – tú unesieš vždy.